

ÖZET: Sendika Özgürlüğüne ve Örgütlenme Hakkının Korunmasına İlişkin 87 sayılı ILO sözleşmesinin (Kapatılan kurumların personelinin başka hizmet kollarına üye olmak durumunda bırakılması dolayısıyla) Türkiye tarafından ihlal edildiği gerekçesiyle ILO' ya yapılan şikayetle ilgili olarak, ILO Sendikal Özgürlükler Komitesinin Türkiye'nin 87 sayılı Sözleşmeyi ihlal ettiği kanaatine vardığından bahisle bu konuya ilişkin söz konusu raporla ilgili olarak Başkanlığımızın değerlendirmeleri 17/8/2007 13896

Sendika Özgürlüğüne ve Örgütlenme Hakkının Korunmasına İlişkin 87 sayılı ILO sözleşmesinin Türkiye tarafından ihlal edildiği gerekçesiyle tarafından ILO' ya yapılan şikayetle ilgili olarak, ILO Sendikal Özgürlükler Komitesinin Türkiye'nin 87 sayılı Sözleşmeyi ihlal ettiği kanaatine vardığından bahisle bu konuya ilişkin söz konusu raporla ilgili olarak Başkanlığımız görev alanı itibariyle bilgi talep eden ilgi yazı incelenmiştir.

Bilindiği üzere Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü 13/01/2005 tarihli ve 5286 sayılı Kanunla kaldırılmış, bu Kanunun Geçici 1 inci maddesi uyarınca bahse konu Genel Müdürlüğün merkez teşkilatı personeli Tarım ve Köyişleri Bakanlığına, taşra teşkilatı personeli ise İstanbul ve Kocaeli illerinde bu illerin büyükşehir belediyelerine, diğer illerde ise il özel idarelerine devredilmiştir.

Daha sonra 07/09/2001 tarihli ve 24516 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren **“Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu Kapsamına Giren Kurum ve Kuruluşların Girdikleri Hizmet Kollarının Belirlenmesine İlişkin Yönetmelik”** in eki listelerde 02/08/2005 tarihli ve 25894 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değişiklik yapılmış ve Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü bu listeden çıkarılmıştır.

25/06/2001 tarihli ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununun **“Kuruluş”** başlıklı 4 üncü maddesinde **“Sendikalar hizmet kolu esasına göre, Türkiye çapında faaliyette bulunmak amacıyla bir hizmet kolundaki kamu işyerlerinde çalışan kamu görevlileri tarafından kurulur.**

Bir hizmet kolunda birden fazla sendika kurulabilir. Meslek veya işyeri esasına göre sendika kurulamaz.” Hükmü yer almaktadır.

Aynı Kanunun;

5 inci maddesi, hangi hizmet kollarında sendikaların kurulabileceğini, kamu görevlilerinin çalışmakta oldukları kurumların hangi hizmet koluna girdiğinin bir yönetmelikle belirleneceğini,

14 üncü maddesi, kamu görevlilerinin ancak çalıştıkları işyerinin girdiği hizmet kolunda kurulu bir sendikaya üye olabileceğini,

16 ncı maddesi, farklı bir hizmet koluna giren bir kuruma atanan sendika üyesi kamu görevlilerinin sendika üyeliklerinin, varsa sendika şubesi, sendika veya konfederasyon organlarındaki görevlerinin sona ereceğini,

25 inci maddesi ise sendika üyelik ödentisinin kamu kurumunca kamu görevlisinin aylığından kesilerek üyesi olduğu sendikanın hesabına yatırılacağını

hükme bağlamıştır.

Bu hükümler ışığında ve Başkanlığımız görev alanı itibariyle ilgi yazı üzerinde yapılan incelemede aşağıdaki sonuçlara varılmıştır:

- 1- Kamu görevlileri sendikacılığında meslek ve işyeri esası değil, hizmet kolu esas geçerlidir.
- 2- Kamu görevlisinin yürütmüş bulunduğu hizmetin ya da bulunduğu kadronun, üye olacağı sendikanın belirlenmesi açısından bir önemi bulunmamaktadır.
- 3- Kamu görevlisi, yürütmekte olduğu görev ve kadro unvanı ne olursa olsun çalışmakta olduğu kurumun kapsamına girdiği hizmet kolunda faaliyet gösteren bir sendikaya üye olabilir.

ÖZET: Sendika Özgürlüğüne ve Örgütlenme Hakkının Korunmasına İlişkin 87 sayılı ILO sözleşmesinin (Kapatılan kurumların personelinin başka hizmet kollarına üye olmak durumunda bırakılması dolayısıyla) Türkiye tarafından ihlal edildiği gerekçesiyle ILO' ya yapılan şikayetle ilgili olarak, ILO Sendikal Özgürlükler Komitesinin Türkiye'nin 87 sayılı Sözleşmeyi ihlal ettiği kanaatine vardığından bahisle bu konuya ilişkin söz konusu raporla ilgili olarak Başkanlığımızın değerlendirmeleri 17/8/2007 13896

- 4- Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü kaldırıldıktan sonra doğal olarak bu Genel Müdürlük daha önce kapsamına girmiş bulunduğu hizmet kolu listesinden çıkarılmıştır.
- 5- Bahse konu Genel Müdürlük kaldırıldıktan sonra bu Genel Müdürlük personelinin diğer kamu kurumlarına atanması/devredilmesi statü hukukunun tanınmış bulunduğu iş güvencesinin bir sonucudur.
- 6- Bu şekilde diğer hizmet kolları kapsamına giren kamu kurumlarına atanan personelin sendika üyeliklerinin sona ermesi, 4688 sayılı Kanunun öngördüğü sistemin bir gereğidir.
- 7- Bu durumdaki personelin yeni kurumlarının kapsamına girdiği hizmet kolundaki bir sendikaya üye olmalarına herhangi bir engel bulunmamaktadır.
- 8- Sendika üyesi kamu görevlilerinin yukarıda bahsedilen işlem sonrasında hala eski sendikalarına üye olmaya devam etmeleri, başta yetkili sendikaların belirlenmesi olmak üzere 4688 sayılı Kanunun öngörmüş bulunduğu sistemin tıkanması sonucunu doğuracaktır.
- 9- Hizmet kolu kapsamına giren kamu görevlisi sayısı, bütün hizmet kollarında eşit değildir. Kapsamına giren üye sayıları yüz binlerle ifade edilen hizmet kolları bulunabildiği gibi (örneğin eğitim, öğretim ve bilim hizmet kolu), üye olabilecek kamu görevlisi sayısı on bini geçmeyen hizmet kolları da (örneğin kültür ve sanat hizmet kolu) bulunabilmektedir.
- 10- Bir sendikanın üyelik ödentisi geliri, faaliyet gösterdiği hizmet kolu kapsamına giren kamu görevlisi sayısına göre değişebilmektedir.
- 11- Yapılan bu işlemlerden elde edilmek istenen amaç; sendikal hakların kullanılmasına engel olmak ya da bir sendikanın gelirlerinden mahrum bırakılmasını sağlamak değil, hizmet kolu anlayışı çerçevesinde sistemin işleyişini temin etmektir.